

Ročník XVIII

březen 2009

číslo 3

Co asi čtla?

Co asi čtla ta dívka s knihou
v tramvaji?
Jsouc mimo čas a podobu i jméno,
měla už jenom cit a ten se chvěl tak
vroucně,
že kdyby měla promluvit, spílala by,
a kdyby měla vzhlédnout, spatřila by
leda vzpouru a pád andělů...

Kdo sestoupil do poezie,
Už nevystoupí...

Vladimír Holan: „Nokturnely“

Úvodem

Před 70 léty děsil lidi nenávidný řev nacistů, před 40 léty nenávidný řev komunistů. Strach, pláč, krev. A po straně ubohé utěšování: „Do roka to praskne“, těch s rukama v kapsách. Přišlo to stejně „jako za dnů Noého: jedli, pili, ženili se a vdávaly až přišla potopa ... Za dnů Lotových tomu bylo také tak, jen místo vody se spustil oheň a síra z nebe a zahubil všechny.“ Zlo nikdy samo nevyklízí uchvácené pozice.

Bůh nechává satana naživu a na svobodě.

Zbabělec svádí vinu na druhého, prozíravý zlo nepodceňuje a dává pozor.

Začali zpívat ptáci. 3. března jsem v Praze viděl hejno špačků. Slunce a zpěv ptáků mně dodávají velikou chuť do života.

Politici se předvádějí méně příjemně (nebo nepříjemně). Do dnešních dnů mají lidé určitého druhu rádi zápasy kohoutů, býků a psů, proto se jim taková politici líbí. Pan Vladimír Špidla oceněn nebyl.

Chudáci lidé, kteří jsou napájeni povrchními médii. Ještě že máme jiný zdroj.

Příprava na Velikonoce nás zve k prameni z hloubky.

/v

SPASENÍ NEBO VYVOLENÍ?

Radostné Gloria se v kající době postní vynechává. A přece se ozve 25. března o slavnosti Zvěstování. Abychom nezapomněli na to, co je v základu Evangelia: oslavení člověka. Abychom na chvíli zapomněli, JACÍ jsme. Bůh na to také (jakoby) zapomněl: ve Vtělení se bytostně a navždy spojil s lidstvem a my jsme dostali ten největší možný dar: Božství, Věčnost, Povýšení, Oslavení. Je to den, kdy nás neruší neklidný shon Vánoc či Velikonoc. Jen tiché rozjímání chvíle, ke které směřovala CELÁ minulost a od které se odvíjí celá budoucnost. Střed dějin lidstva. Kdysi to třikrát denně oznamoval zvon a církev poklekala: Slovo se stalo člověkem! Oslavení – to je to pravé slovo; valuta, kterou jsme poněáhu rozměnili na drobné. Kéž se nám vrátí v celé její hodnotě!

Jan Rybář

z M a t o u š e

tak moc bylo těch
s kterými jsem dřel na jednom poli
ale večer
vracel jsem se domů sám
nikdo mě nedoprovázel

s mnohými jsem tahal žernov
ač chléb jsem jedl sám
byli ponecháni

možná proto že jsem je neuchoval v sobě
a druhý Noe už odplouval

*Wacław Oszejca
přeložil Fr.X. Halaš*

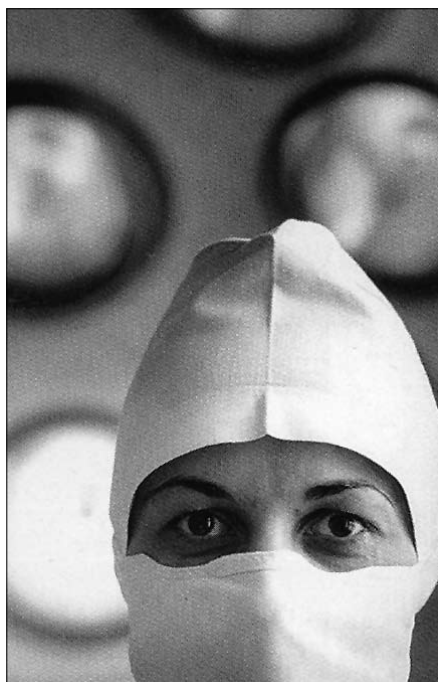

Foto: Tomislav Pivečka

PŘÍPRAVA NA VELIKONOCE

Židé o Velikonocích slaví památku vysvobození z Egypta (nejen). My k tomu přídáváme Ježíšův příběh.

Na Sinaji Bůh řekl: „Já jsem Bůh, ne ty.“ To už měli Izraelité zkušenost, jak mnoho jim Bůh přeje, umí je ubránit a zachránit z jakékoliv záhuby.

Proto nám je příjemné hledat odpovědi na otázky:

Kdo je Bůh?

Kdo jsem já?

Kým je Bůh pro mě?

Kdo jsem já před Bohem?

Jaký vliv má Bůh na mě (nás)?

Jaký vliv mám já (my) na Boha?

(Rodiče a děti se také navzájem ovlivňují.)

Nasloucháme biblickým příběhům a porovnáváme si svou zkušenost s Bohem.

Vzpomínáte na jednoho z praotců Jákoba? Po podvodu, ve kterém se před otcem vydával za staršího bratra, vypadl Jákob rychle z domova. Na nic jiného nebyl schopen myslet než na výhrůžku Esaua. Až ve spánku, kdy měl „vypnutý“ mozek, se ve snu živě a silně setkal s Bohem. „A já jsem vůbec netušil, že tady je Bůh, to bych tu příležitost jinak využil.“ (Gn 28. kap.)

My už víme: Bůh byl s Jákobem také při jeho podvodu, když se s mámou snažili přelstít tátu, i předtím, když Jákob získal od bratra právo na prvorozenécké požehnání.

Od početí až do smrti je Bůh s námi.

Setkat se s ním můžeme kdekoliv.

Připomeňme si zase jednou něco o bohoslužbě.

To nám může opět přispět k pozornějšímu vnímání, že Bůh je s námi všude.

Víme, že Bůh i v kostele slouží nám, ne my jemu. Místo bohoslužby (většinou kostel) má být vytvořeno tak, aby nám umožnilo soustředit se na společné setkání s Bohem.

Soustředění potřebujeme k více činnosti.

Např. píšeme-li dopis nebo něco důležitého, vezmeme si k tomu papír určitého formátu. Nepoužíváme jej na nic jiného, nekreslíme si na něj ani my, ani naše děti, neděláme si na něj jiné poznámky, ani si z něj neděláme vlašťovku. Je nám pracovní plochou k vymezenému úkolu. Podobně nám slouží „posvátný prostor“ pro bohoslužbu. Samozřejmě je rozdíl mezi papírem a kostelem. Označení „posvátný prostor“ je pracovním pojmenováním. Kterékoliv místo, kde se setkáme s Bohem, je posvěcené přítomností Boha. A je nějaké místo, kde by Bůh s námi nebyl? Stačí si to pouze uvědomit. Jako když si někdy vědomě všimáme svého dechu nebo slunce. Slunce svítí, i když je pro mraky nevidíme. Bůh je s námi vždy, i když jej momentálně nevnímáme.

Přijde-li k nám někdo zezadu a zakryje-li nám dlaněmi oči, pokoušíme se zjistit, kdo to je. (Izák už dobře neviděl, a byl podveden, když se Jákob vydával za svého bratra.) Podobně se učíme poznávat Boha.

Setkání s Bohem může pro nás být silným zážitkem, vždyť ten se nám vyznává: „Já jsem Tvůj Bůh.“ I Jákob vykročil po setkání s Bohem ve snu „lehkým krokem“ (Gn 29,1).

Po celý život to říkáme svým drahým: „Já jsem Tvoje maminka“, „Já jsem Tvůj manžel“, „Já jsem Tvůj syn“ – i při agonii našich blízkých.

Po celý život je v nás touha slyšet od druhého: „Jsem Tvůj“ nebo „Tvá“.

(Proto židé tak rádi čtou o Velikonocích v Písni písní toto vyznání.)

Od dětství se učíme porozumět co ta slova, „Já jsem Tvůj (milující)“, znamenají.

Od dětství se učíme druhému hezky říkat: „To jsem já, Tvůj ...“. Učíme se být a žít pro druhého. Láska není nic jiného. Láska je darováním se.

Setkat se s Bohem není jen tak. Bohoslužba se vším tím děním nám umožňuje vnímat, jak se nám Bůh znovu a znovu nezištně dává bez ohledu na to, zda a v jaké míře jeho přítelství vnímáme.

Až přijede papež, to bude slávy a tlačenice mnohých. Ale i poslední kostelíček, kde by byli třeba jen dva lidé, stojí Bohu za to, aby tam byl pro nás. I kdyby byl farář opilý. I kdyby lidé koukali po vrabcích.

To, co se děje při bohoslužbě, není ani magie, ani slabost Boha.

Na setkání s Bohem nestačí jen zbožné city, ani holá inteligence, ale touha osvětlená Božím vyprávěním o sobě.

Proto se snažíme tomu „vyprávění“ porozumět. Sám Syn boží nám slavností, kterou pro nás vymyslel, vypráví a vyznává se nám (nejen slovy).

Předsedající bohoslužbě tomu má být průvodcem. Ale nejen průvodcem, má bytostně a podle Ježíšova záměru sloužit slavicím. K tomu tam je: slouží Boží věci a porozumění zúčastněných, aby došlo k vzájemnému setkání a propojení. Proto nestačí jen naše fyzická přítomnost na bohoslužbě.

Máme vědět, co vše nám Bůh nabízí a co od nás očekává.

Pozvání na svatbu je pro nás darem, ale víme, co se od nás také očekává. („Nemít roucho svatební“ je urážející.)

Nemusím vysvětlovat, jak se v naší kultuře při svatbě chováme. (I když jsem už při svatebním obřadu musel říkat, že je to tak velká slavnost, že při ní nežvýkáme a fotografovi jsem pravil, že my všichni jsme na svatbu přišli slavnostně obléknutí a ne v kratasech a rozšmajdaných pantoflích. Už i na pohřbu jsem viděl „naše lidi“ přezvykovat jak v křavíně.)

Neumět se chovat při bohoslužbě je při-

nejmenším pohrdáním druhými, kteří přišli slavit. Ke slavnosti patří radost (nedovedeme si na svatbě představit bubáka), smích slavnost nenaruší, ale nesmíření s druhým, nepřejícnost, podezřívavost, pohrdání a posměch, jsou naprosto nepřipustné a vylučující.

Můžeme přijít na bohoslužbu smutní a zničení, ale máme přijít otevření tomu, že se na nás Bůh usmívá a chce nás obejmout. Na nikoho se nevrhá, ale přichází s otevřenou náručí.

Ke kultuře a vzdělání patří znalost našich obřadů. Ochota a dovednost spolupracovat a zapojit se patří k dospělosti člověka. Třileté děti na všechno reagují opačně, pubertální mládež se staví na zadní.

Máme vědět, jak se v kostele chováme a proč se tak chováme. Rád bohoslužby, pravidla a chování při ní, nejsou samoúčelná. I jinde přijímáme a dodržujeme určitá pravidla: hygieny, studia, práce, sportu, společenského jednání, rituálů, dokonce i jednání se zvířaty. Společenské jednání je projevem osobní kulturnosti. Při náboženských slavnostech se navíc projevuje vztah a úcta k Bohu.

Společná modlitba není samozřejmá, je vyšším projevem vztahu – o schopnost spolupracovat s druhými. Je také projevem pokory, je odpovědí na velkorysou blízkost Boha, který je pozorný k pouhým tvorům. Nedovedeme si dost dobře představit hosta na svatbě, který by nezpíval.

Co zbylo z kdysi světově mocných říší a kultur? Židé přes všechna obrovská pronásledování stále existují. Je jich po světě snad jen 12 milionů (věřících je mnohem méně).

Existují díky biblickému vyučování, dodržováním soboty a veliké péči o rodinu. Ti, kteří tyto věci opomíjejí, splynou s góji. Všimějme si toho. U nás je to podobné.

Ti, co přijeli posláni od Hospodina, vytvářejí významný a výrazný lid Boží.

Za komunistů jsme v posledních letech školy jezdili na školní výlet přes celý víkend. Naši rodiče se nebáli a pokaždé s panem učitelem pro nás vyjednali možnost účastnit se nedělní bohoslužby. I tak jsme vstřebávali, že bohoslužba je něco důležitého!

Před léty jsme měli v našem farním časopisu debatu o dětech na bohoslužbě. Jedna maminka napsala: „Podstatné je, jestli nás rodiče bohoslužba táhne a baví nás. Děti to na nás poznají. Nad školním vyučováním také neohrnujeme nos, povzbuzujeme děti a pomáháme jim s tím, čemu nerozumějí.“

To vše patří k hledání životních odpovědí na otázky: „Kdo je Bůh? Kdo jsem já? Kým je Bůh pro mě? Kdo jsem já před Bohem? Jaký vliv má Bůh na mě, na nás?

AV

Foto: Petr Hasal

VÍTEŽNÝ ÚNOR ŽIJE

Bohumil Doležal

Nekulatá výročí únorového puče z roku 1948 mívají standardní průběh. Tu a tam se sejde skupinka protikomunistických aktivistů. Uspořádá se učené kolokvium. Z politického podsvětí se ozve pár dutých komunistických frází. Co byste chtěli víc – je to dávno uzavřené. Není co dodat a nikoho to už nezajímá.

Děti, co dávaly ve škole pozor, vědí, že jacísi komunisté změnili převratem demokratické Československo v totalitní diktaturu. Po čtyřiceti letech se odvážní disidenti a revoluční studenti zasloužili o návrat k demokracii.

Možná bychom neměli knihu dějin tak rychle zavírat. A vyvazovat se ze zodpovědnosti a ze souvislostí. Občas nám je totiž někdo připomene. Před pár dny například ruský ministr zahraničí, když mezi řeči naznačil, že Česká republika je součástí „východní Evropy“. Ministr Schwarzenberg se ohradil, Rus poukázal na to, že nás tam řadí OSN.

Ministr Lavrov chtěl říci: patříte nám. A mezinárodní společenství to uznalo. Odtud české pohoršení. Jenže nemá náhodou pravdu? „Východní Evropa“ není jen to, co spadá do silového pole Moskvy. Je to i společenství zásad. Kde společné zásady nejsou, mocenský vliv se uplatňuje velmi ztuha. A kde jsou, je velmi obtížné se mu bránit.

Vítězný únor nebyl pád z demokracie do totality. To, co bylo před ním, žádná demokracie nebyla. Bylo to radostné společné budování železné opony. Dělo se za nevědomé spoluúčasti velké většiny české společnosti. Únor

Chtěl jsem být jen malým plamínkem v temnotách z úmrtního oznámení Jana Zajíce

2. března 1969 byl ve Vítkově pohřben student Jan Zajíc. Syn učitelky českého jazyka v místní základní škole. V r. 1965 byl přijat na střední železniční průmyslovku v Šumperku, ale stále víc se věnoval četbě i básnictví a uvažoval o tom, že by šel dál studovat dějepis a filosofii. Byl velmi oblíbený pro svou upřímnost, otevřenost a idealistický zápal. V srpnu 1968 litoval, že armáda nebojovala, a chtěl se hlásit do domobrany.

Jeho šumperský internát byl ze tří stran obklopen kasárnami, do kterých se nastěhovala sovětská vojska. Po sebeupálení Jana Palacha se v Praze zúčastnil protestní hladovky u sochy sv. Václava. Se svým záměrem Palacha následovat se mezi kamarády netajil, ale nevěřili mu.

„Nedělám to proto, aby mne někdo oplakával, nebo proto, abych se stal slavným, anebo snad, že jsem se zbláznil. K tomuto činu jsem se odhodlal proto, abyste se už vážně vzchopili a nedali s sebou vláčet několika diktátory. Pamatujte: Když někomu vystoupí voda nad hlavu, je už jedno o kolik... Nenech si, hrdý a krásný český a slovenský lide, diktovat, s kým navěky půjdeš!“

znamenal jen poslední cihličku do stavby. Zde je jeden dílčí, ale významný příklad. Celá Evropa byla v šoku z toho, co během války Německo a Němci předvedli. A všichni mysleli na to, jak zabránit recidivě. Bylo to pochopitelné a oprávněné. Významnou úlohu v tom uvažování hrál problém německých menšin v evropských státech.

My jsme se rozhodli postavit řešení na tom, že všichni Němci jsou vinni. Kdo je nevinen, nechť svou nevinu prokáže před Úřadem. Viníky oholíme o majetek, občanská práva, a nakonec je vyženeme. Na tom jsme se více či méně shodli s Poláky, „Jugoslávci“, Rumuny a Maďary.

Řešení, které volili na západ od Aše, nechci idealizovat. Lišilo se ovšem tím, že stálo v zásadě na představě o osobní, nikoli kolektivní odpovědnosti. Některé z křivd, které se tu v prvních letech staly, bylo možné následně zmírnit.

A náš návrat ke svobodě v této věci? Po roce 1989 jsme projevíli něco dobré vůle. Brzy nás přešla. Místo toho jsme si vymysleli různé vyčurané teorie, například: v roce 1945 to bylo správné, dnes by to už správné nebylo. A ostatně, nic jiného nám nezbývalo, to, co jsme dělali, byl jen důsledek příčiny, německého nacismu. Máme zkrátka alibi.

Železná opona tedy v tomto ohledu stojí dál. EU se nám při našem vstupu podařilo přesvědčit, aby ji respektovala.

Proto má ministr Lavrov pravdu. Patříme do východní Evropy. A protože jsme se z minulosti nepoučili, únorový puč může přijít znovu. V jiné podobě, jistě.

Foto: MUDr. Jiří Lepš

Umíte se modlit?, ptával se za našeho dětství „svatý Mikuláš“ a děti odříkávaly naučená slova a vyděšenýma očima sledovaly každý pohyb čertů.

„Modlite se očenáš!“ řvali posměšně členo-

MODLITBA NENÍ TAJUPLNÉ ZAŘÍKAVADLO

„Víte, že na naši českou mši chodí pan hrabě Montalembert? Upozornila mě jednou po bohoslužbě v Paříži, někdy okolo roku 1980, jedna návštěvnice. Do té doby jsem znal jen dvě jeho děti, ty zpívaly v dětském sboru francouzského kostela St. Ignace, kde jsem tehdy také působil. Nechtěl jsem se jej vyptávat, proč chodí na bohoslužby, při kterých přece nemůže vůbec ničemu rozumět, a tak jsem se dověděl až po čase oklikou, že se účastní české mše svaté právě proto, aby při ní ničemu nerozuměl! Velmi jej rmoutilo pokoncilní nahrazování latiny francouzštinou, a tak začal chodit „aspoň“ na české bohoslužby, kterým rozuměl ještě méně než kdysi latinským.

Od té doby jsem potkal další křesťany, kteří nepotřebují a někdy přímo nechtějí rozumět modlitbě, kterou se obracejí na Hospodina. Existují i mezi kněžími! Jednoho znám, občas u něj bývám na oběd a on jej zahajuje modlitbou, která končí slovy „požehnej toto jídlo i nás a ty, kdo je připravili, neboť ty žiješ a kraluješ na věky věků...“, - a ostatní přítomní stvrzují tuto prosbu svým Amen! Když jsem se spolu s ním takto modlil už po několikáté, osmělil jsem se po jídle a zeptal se ho na příčinnou souvislost mezi tím, že Bůh je věčný a že má žehnat. Jde mi o to neboť, shrnul jsem svůj dotaz. Pan farář se jen krátce zamyslel a pak řekl: „No ... já jsem se to tak naučil, a tak to tak říkám.“ Při příští příležitosti sice po mně mrknul očkem a modlitbu zformuloval jinak, ale později už se zase modlil tak, jak se to kdysi naučil.

Ta modlitbička je jedním z velkého množství zbožných prefabrikátů, které nepřemýšliví lidé často jen různě skládají dohromady a dál si s tím nedělají starosti. Jen aby nám ta církevní konstrukce všem jednou nespadla na hlavu, jak se to teď občas stává starým, špatně smontovaným panelákům na našich sídlištích. Ty církevní paneláky jsou totiž o hodně starší!
UNIVERSUM 1/2009

vé vyšetřovacího komanda a bili klacky hlava nehlava nevinně oběti.

„Ten, který přebývá v nedostupném světle“ se k nám milostivě snížil. Modlitba je přemostěním zbývající propasti mezi mnou a Bohem. Umožňuje nám se s ním setkat.

Hospodin řekl Mojžíšovi: „Vystup na horu a buď tam“.

Nestačí jen vystoupat vzhůru. K setkání s druhým je třeba, abych s ním skutečně byl. Bytostně. Naslouchajícím srdcem.

Na poutním středověkém trhu se prodával „příčel ze žebříku, o kterém se ve snu zdálo Jákobovi“.

I když nemohu jediný příčel z Jákobova žebříku vlastnit, mohu po celém žebří vystoupit k Setkání. /v

CÍRKEV A ROSTOUCÍ ATEISMUS

Pavel Kuneš

přetištěno z *Perspektiv Katolického týdeníku*

Pokus o popis situace u nás

Petr Příhoda napsal v *Perspektivách* 8/2008 článek o obnoveném boji proti Pánu Bohu ve světě. Výstižně popsal současný stav náboženského myšlení naší současnosti. Neznám tak dokonale světovou scénu jako on, ale znám naši českou současnost. I v ní je cokoli proticírkevního vítáno. Dostává se tomu publicity a neúspěchy církve nebo skandály jsou vítanou příležitostí znevážit náboženství. Především katolickou církev. Možná to někoho překvapí, ale já se tím znevažováním necítím ukřivděný. Není to nic jiného než automatická reakce světa na naše církevní postoje v minulosti i v přítomnosti. Kdysi nebylo tak snadné církev kritizovat nebo se proti ní postavit. Ještě na začátku minulého století měla za sebou státní orgány. I později měla díky počtu věřících zcela mimořádnou pozici ve společnosti. Představitelé církve měli, jak jim to nabídl už Konstantin Veliký, vysoká společenská postavení v obcích i ve státě. Biskup nebo farář byli nenapadnutelní. Mnozí papežové, biskupové a faráři byli pomoci pro svět. Jiní ale nezvládli své společenské postavení a chovali se a jednali nezávisle na potřebách svého okolí. Někteří ve své nezávislosti docela zpupně.

Teď se situace obrátila. Mnohé charitativní činnosti převzal stát. Církev přestala být jedinou nositelkou vzdělanosti a kultury. Lidé nepotřebují kulturní zážitky, které jim nabízela církev ve svých kostelích. Mají nekonečně jiných možností, dobrých i špatných, které s radostí využívají. Mohou si dovolit pozorovat církev a dění v ní očima nikoli podřízených, ale rovnocenných.

Získaná a znovu ztracená důvěra

Církev u nás měla za komunistů jistý vysoký kredit. Nemohl být veřejně proječován, ale sympatie přemýšlivých lidí byly na její straně. Nabízela jiný způsob myšlení než materialistický. Mnoho katolíků bylo ve vězení. Ukázalo, že jsou to poctiví a spolehliví přátelé.

Po listopadové revoluci přízeň občanů, vyjádřená zjara roku 1991 40%, postupně klesala. Už se ani nepodařilo napravit majetkové křivdy, tak rychle ubývalo sympatií. Začaly se projevat obvyklé lidské nedostatky nejen v politickém životě, ale i v církvi. To by možná tolik nevadilo, kdyby veřejnost mohla s církví jednat jako s partnerem v dialogu. To se však ukázalo nemožným. Pozice, jakou si církev i po zmíněných 40 letech přisvojovala, neumožňovala otevřený rozhovor. Mnozí její představitelé, faráři i biskupové, se dodnes domnívají, že hierarchické uspořádání církve vylučuje jakoukoli zpětnou reakci na jejich rozhodnutí. Projevuje se to i v pastoračních radách farností. Už jsme si na výjimečnost těchto vztahů zvykli

a mezi věřícími lidmi se najde málokdo, kdo by nebral tuto hranici za nepřekročitelnou. V občanském životě jsou ovšem tyto způsoby nepřijatelné. S výjimkou politiků - ti také mohou prosadit a občas prosazují cokoli jim vyhovuje bez ohledu na přání ostatních. Není to ovšem přijímáno jako něco čestného, ale naopak nečestného.

Pro Ježíše byl prvořadý motiv

Ježíš se projevoval hlavně šířením nauky, vzděláváním posluchačů v odlišném chápání Božího díla i jeho zájmů ve světě. Jeho pohled na věci Boží byl jiný než pohled většiny izraelských učitelů. Šířil optimistické zprávy o Božím království. Přesto byl vždycky připraven ku pomoci komukoli, i těm, kteří byli považováni za nepřátele.

Foto: Ing. Radka Linková

Pomáhal, mnohdy bez jakýchkoli podmínek. Pomáhal i v sobotu, i když věděl, že si tím přitěžuje. O službě také opakovaně mluvil. A od svých učedníků očekával, že se tomu od něho budou učit. Upozorňoval je, že když to nebudou umět, nesmějí dělat jako by to uměli. Bylo to obtížné. Před posledními velikonočními mu řekli: Teď už věříme. Ježíš se však nenechal oklamat ani v blízkosti své smrti a tuto nepravdu odmítl. Tak solidní my ovšem jsme pouze zřídka. Většinou nebereme na vědomí, že víra není totéž co příslušnost k církvi. Víra podle evangelia je přece opakovaně projevovaná důvěra Pánu Bohu skrze Ježíše Krista. Je to moje vlastní, denně obnovované rozhodnutí. Kdyby tomu tak nebylo, Pán Ježíš by nikoho nemohl za víru pochválit. Musel by chválit nebeského Otce, že jí tomu jistému dal. Ani by Pán Ježíš nemohl komukoli vytýkat nedostatek víry. Musel by jen rezignovaně potvrdit, že ani jeho učedníkům Pán Bůh nedal dost víry.

Kariéra směrem dolů (Joachim Wanke)

Ježíšem požadovaná víra je spojena se službou, není spojena s funkcemi nebo hodnostmi. *Kdo se chce stát mezi vámi velkým, buď vaším služebníkem.* Je to patrné i z letmého

pohledu do evangelií, protože jinak by nám tuhle pravdu nemohli připomínat lidé, kteří stojí mimo církev. Jsou totiž citliví k našim vyhlášením pomoci a spolupráce. Dobře si všimli, že po těchto prohlášeních často vstupujeme do dialogu nikoli jako spolupracovníci, ale jako bojovníci. Když pozorují naše trvalé úsilí o uznání, o úctu k naší autoritě farářské nebo biskupské, usmívají se pod fousy. Nami vyžadovaná autorita nemá pro ně žádný důvod a garanci. Přitom jednáme jako bychom nevěděli, že nad nimi nemůžeme nikdy zvítězit, protože přese všechna naše lidská selhání křesťané mají jisté zábrany ve stupňování odvety. Přece jen respektujeme jisté hranice, za které nelze jít, které ovšem pro ně neplatí. Proto nás mohou vždycky obelstít a zvítězit. Přitom jsem zjistil, že jejich prvořadým cílem není nás poškodit, je to pouze reakce na naše holedbání a vyžadování respektu.

Povzbuzení z Milána

Před několika lety měl v Praze přednášku tehdejší milánský arcibiskup, kardinál Martini. Nedávno zemřelý starý jezuita vyprávěl, jakým překvapením pro ně ve vedení milánské církve bylo, když zjistili, že věřících Italů je velmi malé množství. Všichni se sice prohlašují za katolíky, ale věřících je hrstka. Milánští se z toho poučili a začali se chovat jako minorita. Věděli, že proti tomu, kdo táhne s dvaceti tisíci nemohou obstát s deseti tisíci. Přestali hájit své pozice z minulosti a zakládat si na své autoritě. Začali nabízet stále nové návrhy, a nezhroutili se, když jim nebylo vyhověno. Neprosazovali se za každou cenu, ale rozhodli se být užitečnými.

Nenašli bychom žádnou výzvu pro naši přítomnost?

Nedávno mě jeden přítel upozornil na to, že ve společnosti už pominula doba, kdy všechno vřelo a kdy se postupně odkrývaly karty. Ukázalo se - a teď už je jasné - oč běží některým politikům, co je hlavním cílem manažerů, zda a čím jsou potřební řeholníci, co považují za nejdůležitější biskupové, jakou roli hrají faráři. Společnost už nemůže být nikým překvapena. Teď se doba zklidnila, měla by se ukázat naše práce. Dostali jsme za úkol pečovat o zemi a žít v úctě k celému Božímu stvoření. Být užitečnými také lidské společnosti. Vždycky existovali věřící katolíci! Byli prozíraví a v každé době našli svůj úkol. Vždycky to bylo něco potřebného a to pak povzbudilo další, kteří byli ochotni se k tomu úsilí přidat. V každé době to bylo něco jiného, tehdy a tam potřebného. Ti lidé se nevraceli do minulosti, ale žili v přítomnosti. Ani dnes není všechno zcela ztraceno. Ukázaly to sněmovní kroužky.

Proč neotevřít naše kostely?

Jednou z drobných možností je přezkoumání otevírání kostelů. Za mého mládí byly všechny kostely, i v nejzapadlejší obci, celodenně otevřeny. Byly místem uklidnění a poutní-

VŠECHNO JE JINAK: TEMELÍN BUDE, ALE RADAR?

Když jsme si po ustavení současné koaliční vlády přečetli vládní program, vypadaly perspektivy jednoznačně: Temelín se dostavovat nebude, protiraketový radar tu bude. Uplynuly dva roky a vše je naopak.

Ani v roce 2006 nebylo nutno být odborníkem, aby člověk chápal, že jaderné elektrárny jsou přinejmenším nutné zlo. Potřebujeme je kvůli své energetické bezpečnosti a jejich provoz je objektivně méně ekologicky škodlivý než provoz elektráren tepelných. Dokud nebude zavřena poslední spalovací elektrárna, bude každý protest proti elektrárně jaderné ekologický nesmysl. Rakousko proti nim sice leccos namítá, jeho občané dělali i nátl-

kům nabízely odpočívání. Byly prostorem pro modlitbu. Pak se rozmnožily krádeže (které bývaly vždycky!) a my jsme podlehlí vlčím způsobům vandalů a zlodějů. Zalekli jsme se zla a kostely zavřeli. Kvůli několika vandalům tak bylo znemožněno potřebným lidem nacházet v kostelích, co jinde nenajdou. Nemohli bychom zkoušet hledat jiné řešení? Víím, že jsou ohroženy kulturní památky a znesvěcení kostelů. Neměli bychom tohle riskovat kvůli většímu dobru, kvůli službě potřebné veřejnosti? Není to zcela nemožné. V mnoha francouzských městech je v kostelích někdo celodenně přítomen, farář i laici. Možná by se i u nás v každé obci našlo několik důchodců, kteří by se podíleli na hlídání službě v otevřených kostelích. Získali by novou náplň života, a kdyby se na tuto službu pohlíželo jako na veřejný zájem a kdybychom ji dovedli ocenit, lidé by ji dělali rádi. Dokonce možná i bez finančního příspěví. Ačkoli bychom možná mohli dokonce věnovat část našeho rozpočtu na tuto službu. Byla by to důležitá pomoc našim spoluobčanům.

Naše největší bolest

Co nás ochromuje a nutí k neustálé sebeobraně? Proč si myslíme, že musíme za každou cenu vyhrávat? Zdá se mi, že je to něco velmi lidského, totiž strach. Strach z budoucnosti, strach o naše postavení, autoritu, strach o zdání dokonalosti, strach z představených, strach z farářů, strach z biskupů, z vatikánských monsignorů. Není to nic nového, strach nebyl Pánu Ježíšovi ničím neznámým. Sám se za strach nestyděl, ale překonal ho. Svěřil se budoucnosti, protože věděl, že od Boha vyšel a k němu se vrací. Budoucnost patří Pánu Bohu samotnému. Často opakoval slova *Nebojte se*. Ke strachu není vážný důvod, protože poslední slovo o našem životě nepatří nikomu jinému než nebeskému Otci. Proto nás Ježíš vybízí k reálnému pohledu na sebe, své okolí i svět. Na otázku bohatého muže, který ho oslovil *Mistře dobrý, Ježíš odpověděl: Proč mě nazýváš dobrý? Nikdo není dobrý, jenom Pán Bůh sám*. Nikdo od nás neočekává dokonalost ani bezchybnost. Čeká se pouze na zájem o svět a jeho bolesti.

kové akce, ale nedávná plynová krize a blížící se další daly zastáncům „jádra“ do rukou takové argumenty, že nelze pochybovat ani o jejich vítězství v případném referendu (jehož uspořádání by proto bylo vyhazováním peněz). Konečně o pokrytectví Rakušanů svědčí skutečnost, že elektřinu z ciziny dovážejí a neptají se, z čeho byla vyrobena. Temelín se dříve či později dostavovat bude. Jsou ovšem i jiná, nesporně drastičtější ohrožení, než eventuelní nedostatek elektřiny. Určitě mezi ně patří možnost, že bychom byli vojensky napadeni. Raketami vystřelenými někde v zahraničí nebo i jinak. Byla nám nabídnuta možnost, jak toto nebezpečí radikálně snížit: zapojit se do protiraketového systému tím, že budeme souhlasit s výstavbou radarové stanice na našem území. Oproti Temelínu by nás to nestálo prak-

tický nic, bezpečnostní rizika s radarovou základnou spojená jsou oproti jaderné elektrárně přímo směšná, ať už ji chápeme jako cíl možného teroristického útoku (následky útoku na radar a útoku na jadernou elektrárnu jsou nesrovnatelné) nebo jako zařízení, které za nešťastných okolností může vybuchnout „samo od sebe“.

Zatímco odpůrcům jádra zjevně „dochází dech“ a strana, která by na absolutním zájmu jádra lpěla, by si říkala o volební úspěch, odpůrci radaru jsou na koni. USA s jeho výstavbou váhají. Jak osvobodující! Už se nemusíme užírat pomyšlením, že jsme opět v situaci omezené suverenity, v jaké jsme byli skoro půlstoletí, počínaje nepřijetím Marshallova plánu. Nejdřív Stalinovi pacholci, potom Brežněvovi vazalové a teď Putinova rukojmí? Nejsme teď prostě pěšákem NATO na šachovnici USA versus Rusko? A nezkusí Obama zahrát gambit, ve kterém pěšáka obětuje za nějakou strategickou výhodu? Co si teď počnou ti, kteří tu

radar chtěli?

Odpověď je až směšně jednoduchá: požadujeme náhradu radaru něčím daleko levnějším a průchodnějším, co bude mít ale stejnou symbolickou váhu: trvalou přítomností kontingentu několika desítek vojáků USA na našem území. Vždyť, přízně si upřimně, nejdůležitější není ten radar, jehož vojenský význam je sporný. Radar měl být především symbolem naší suverenity, našeho úplného a konečného vyvázání ze sféry ruského vlivu. Každý, kdo na této nezávislosti opravdu lpí a kdo ji chtěl mít co nejlépe zaručenou, radar chtěl. Symbolická váha radaru by samozřejmě spočívala v přítomnosti spojeneckých vojáků, vojáků USA, na našem území. Vlastní vojenský význam radaru a jeho americké posádky je pro nás až druhotný, podstatné je, že nejméně od konce II. svět-

ové války tu nebyl případ, aby na stát, který měl na svém území se souhlasem své legitimní vlády byt i jen stopově vojáky USA, zaútočil nějaký stát třetí. Jistě, zaútočili teroristé, možná i v režii nějakého třetího státu, který je vycvičil a skrytě vyslal – to nelze nikdy vyloučit. Ale nikdo se nikdy k něčemu takovému nepřiznal. Vojenská moc USA, a to možná šťve jejich nepřátele ze všeho nejvíce, je taková, že pro každou vládu, která by něco takového spáchala, by to bylo zřejmé to poslední, co za své existence učinila. Nebo si dovede někdo představit, že by nějakému státu prošel vojenský útok na Island, Turecko, Japonsko, Itálii, Maďarsko, Německo, prostě na jakýkoli stát, kde jsou, byt i jen v malém počtu, vojáci USA?

Když už jsem se narodil a většinu života prožil v tak či onak (cizími vojáky nebo domácími kolaboranty) okupované vlasti, alespoň zemřít bych chtěl ve svobodné zemi. Přál bych si proto, aby premiér Topolánek, až nám přijede prezident Obama oslavit odvolání anti-raketového projektu, řekl (jistěže s těžkým slovanským přízvukem) asi toto: „Vaše rozhodnutí chápeme a respektujeme. Přesto zůstáváme, jako všechny státy NATO, vašimi loyálními spojenci. Některé státy NATO mají na svém území vaše vojáky. Nemohli byste nás k nim přidat? Alespoň jednu rotu nastálo usazenou kdekoli v ČR. A mohla by být vybavena třeba jen automatickými pračkami, mohla by to být třeba prádelna, sloužící evropským jednotkám USA. Anebo kuchyň, která bude centrálně vyrábět bagety pro americké vojáky v Evropě.“

Vsadem se ovšem, že i proti tomuto „vojenskému zařízení“ by Rusko namířilo své rakety z Královce, a že zástup našich pacifistů by proti němu protestoval. Pomenutý „filosof a doktorand PřFUK“ M. Just napsal v poslední A2 (č. 5, s. 35) na téma radaru, že „žádná zbraň není mírová“. Jistě. Radar či armádní kantýna jsou zbraněmi asi tolik, jako jimi byly ve středověku městské hradby.

Petr Pavlovský

AKTUALITY

Postní duchovní obnovu povede salesián Ladislav Heryán. Už tu byl. Těšíme se.

První přednáška bude v pátek 13. března v 19.30 hod. na Ostrově. V sobotu dopoledne budou dvě přednášky.

Česká křesťanská akademie v Letohradě vás zve v pátek 27. března v 19 hod. do evangelického kostela **na přednášku** Prof. Lubomíra Mlčocha „**Krise jako ohrožení, krize jako šance**“ o příčinách a důsledcích současné ekonomické krize a pohledu křesťanské sociální etiky. L. Mlčoch je ekonom, profesor FSV UK a bývalý ekonomický poradce prezidenta Václava Havla.

Návštěvy nemocných před Velikonocemi 30. a 31. března. Prosíme, nahláste ty, kteří mají zájem, panu faráři.

Bohoslužba pokání s dětmi bude ve středu 1. dubna na Kunčicích v 17.30 hod.

Bohoslužbu pokání pro dospělé budeme slavít na Květnou neděli 5. dubna v 15 h. v letohradském kostele.

Pořad bohoslužeb o Velikonocích najdete na poslední straně.

Přednáška se senátorem Jaroslavem Štětinou bude v neděli 19. dubna v 18 hod. v Orlovně.

Pan senátor kandiduje do Evropského parlamentu. Byl reportérem ve dvaceti válkách, Rusko zná jako u nás málokdo. Připravte si otázky do diskuze.

PODĚKOVÁNÍ

Děkujeme paní Janě Skalické za výlet s dětmi o jarních prázdninách. Děti byly velice spokojené.

Děkujeme panu Jaroslavu Achabu Haidlerovi za velice objevnou a živou přednášku o „Hebrejské abecedě“. Měli jsme si ji natočit na video, pan Haidler je výborný pedagog – je herec.

Pout' do trapistického kláštera v Novém Dvoře připravujeme na 1. května. Pět hodin pojedeme tam, hodinu tam pobudeme a pět hodin pojedeme domů. Kdo chce jet s námi? Hlaste se u paní Jany Skalické nebo u pana faráře.

Ke vzkříšení jsme vyprovodili

23.2. Antonína Pecháčka 61 let
27.2. Jaroslava Sklenáře 58 let

HOSPODAŘENÍ FARNOSTI V R. 2008

PŘÍJMY:

Sbírky pro farnost:	
na opravu orlic. kostela	263 152 Kč
ostatní sbírky	221 204 Kč
celkem	484 356 Kč

Sbírky na cizí účely:	
Svatopetrský haléř	10 115
plošné pojištění	20 138
charita	21 651
potřeby diecéze	9 836
bohoslovci	12 831
církevní školství	9 359
misie	16 639
celkem	100 569 Kč

SBÍRKY CELKEM 584 925 Kč

Dary:	
pro farnost	53 600
na opravu orlic. kostela	206 500
za svatby a pohřby	14 400
celkem	274 500 Kč

Příspěvky na opravu dveří kostela sv. Václava:	
Město Letohrad	50 000
Pardubický kraj	100 000
celkem	150 000 Kč

Úroky	17 324
Nájemné, prodej pozemku	48 832
celkem	66 156 Kč

Vrácená půjčka charity **200 000 Kč**
PŘÍJMY CELKEM 1 275 581 Kč

VÝDAJE:	
Odeslané sbírky	100 569
Kontribuce	32 500
Oprava dveří kostela sv. Václ.	150 000
Zabezpeč. zařízení na Orlici	31 678
El. instalce na Orlici	76 336
Ozvučení kostela na Orlici	137 049
Mzdy	16 296
Bohoslužebné výdaje	21 593
Režie 2	31 837
Vysavač	17 091
Daň z nemovitosti	1 579
VÝDAJE CELKEM	816 528 Kč

ROZDÍL PŘÍJMŮ	
A VÝDAJŮ	459 053 Kč
Stav k 1.1. 2008	1 613 603 Kč
Stav k 1.1. 2009	2 072 656 Kč

Z toho účelově vázáno k 1.1. 2009

osvětlení mistrov. kostela	10 000
lavice pro orlic. kost.	819 452
oprava parkánu Kunčice	8 000
oprava varhan Letohrad	72 838
za prodané pozemky	526 800
na křížovou cestu Orlice	65 000
celkem	1 502 090
Volné prostředky k 1.3.09	570.566

ZASEDÁNÍ FARNÍ RADY 25. ÚNORA

- 30. května bude v České Třebové národní misijní pout' a den dětí. Zapojíme se do propagace poutě, shánění sponzorů pro ceny do soutěží, do přípravy soutěže o Africe, výroby předmětů pro jarmark, nacvičíme s dětmi písně k bohoslužbě. Do 15. března máme v kostele na Orlici putovní výstavu o misiích v Africe. Zve-me rodiny s dětmi nejen na pout', ale také k přípravě poutí.
- Do Velikonoc budou každou neděli pobožnosti křížové cesty.
- Duchovní obnovu před Velikonocemi povede P. Ladislav Heryán.
- Bohoslužba pokání bude na Květnou neděli ve farním kostele.
- Pan farář navštíví setkání důchodců.
- Na Zelený čtvrtek budou v kostele představeny děti, které letos poprvé přijmou Tělo Páně.
- 7.3. v Orlovně na Orlici bude hrát Divadlo Mlýny.
- Na 1. května připravujeme pout' do trapistického kláštera V Novém Dvoře.
- Vyhovíme žádosti Muzea v Jablonném nad Orlicí a zapůjčíme do Jablonného původní obraz z mistrovického kostela, který byl kdysi namalován v Jablonecké firmě s chrámovými potřebami.
- Nabízíme sádrovou sochu P. Marie Lurdské a dřevěnou sochu sv. Terezie, výška přes 1 m.
- Do Orlického kostela pořídíme novou nástěnku.
- Při opravě střechy orlického kostela nám památkáři nepovolili pokrýt střechy sakristií měděným plechem. Každou chvíli sníh padající ze střechy kostela strhává šablony nové krytiny. Budeme muset sakristie znovu překrýt plechem.
- Podali jsme žádosti o granty na opravu: krytiny věže zvonice u kostela sv. Václava, krytiny a trámoví střech Kaple Na Kopečku, na opravu dveří kostela sv. Václava, na opravu omítek kostela sv. Václava Komise Památkového ústavu v Pardubicích naše žádosti o dotace na opravy nedoporučila. Odvoláme se.
- Příště se Farní rada sejde 18. března v 19 h. na faře.

zapsala: Jana Skalická

Za lavice do orlického kostela jsme zaplatili 1.158.143,70 Kč
Současně hospodaříme přibližně s 900.000 Kč

Cena opravy orlic. kostela od 1.1. 2008:	
zabezpeč. zařízení	31 678
el. instalce	76 336
ozvučení kostela	137 049
lavice (zaplacený v únoru 2009)	1.158.143,70
Celkem	1.403.207 Kč

Adopce na dálku

Projekt „Adopce na dálku“ je zaměřený na pomoc chudým indickým dětem z diecéze Belgaum a Bangalore. Pomoc dětem spočívá ve sponzorování jejich vzdělávání. Každému adoptovanému dítěti jsou ze sponzorského příspěvku pořízeny školní pomůcky, zaplatí se mu školné a cestovní výdaje. Z příspěvku děti dostávají alespoň jedno plnohodnotné jídlo denně a je jim poskytována základní zdravotní péče. Minimální částka na jedno adoptované dítě je 5.000 Kč na rok.

Cílem projektu je:

- podpora vzdělávání chudých indických dětí, aniž by musely opustit vlastní rodinné prostředí a kulturní zázemí
- zlepšení povědomí Indů o důležitosti vzdělání pro jejich budoucí život
- zvýšení gramotnosti

Do programu „Adopce na dálku“ jsou vybíráni z nejchudších rodin chlapeci a dívky, jejichž rodiče nemají dostatek financí na zajištění vzdělání svých dětí. Tyto děti jsou pak nuceny pomáhat při zajištění chodu domácnosti a hospodářství, aby zvýšily příjem rodiny.

Naše farnost je do projektu zapojena od roku 2000 a adoptovala 10 indických dětí.

5 děvčat: Milan, Gracy, Sheela, Sylvia, Shilpa
5 chlapců: Johnson, Pradeep, Vishwa, Kiran, Anil

V lednu jsme dostali od dětí dopisy, ve kterých nám děkují za to, že jim pomáháme, že dostávají od nás peníze a mohou chodit do školy. Všechny děti se slušně učí.

Při letošní sbírce se vybralo 58 802,50 Kč.

Všem dárcům upřímně děkujeme.

*Za OCH Ústí nad Orlicí:
Marcela Náhlíková*

Foto: Milan Porubský

ZPRÁVA O PROTIALKOHOLNÍ LÉČBĚ

zkušenost jednoho z pacientů

*Děkujeme autorovi
za laskavé poskytnutí zprávy.*

Až před psaním této úvahy se mi vybavila zcela zvláštní událost.

Přesně před dvaceti léty, kupodivu v tomto nevlídném podzimmním čase, jsem dojížděl na Zahradničkovu ortopedickou kliniku neda-leko odtud. Svě dlouhé čekání na vyšetření jsem si krátil pohledem z okna chodby na končinu, kterou jsem v Praze ještě neznal. Ptal jsem se vedle stojící přítelkyně, co leží směrem našeho pohledu, co je to za kostel, jehož věž bylo vidět. „Tam je bláznec a za ním, u Apolináře léčebna závislých na alkoholu“. Při této odpovědi mě nepříjemně zamrazilo v zádech.

Věděl jsem, že se často napiji přes míru, že alkohol mám rád a že mi působí jistě obtíže. Ale říkal jsem si: „Proboha, tam snad neskončím, tak daleko to nesmím nechat z-jít, musím si dávat pozor, nějak své pití uko-čírovat!“ Po dvaceti letech si mě Větrov při-táhl jak magnetová hora.

Jak naivní to byla tehdy představa, že je mož-né sám zastavit rozjíždějící se vlak. Myšlen-ku na radikální zásah, nepříjemný řez, jsem neustále zatlačoval, byť se ozývala stále častěji, někdy i ústy dobrých přátel, kteří k varovnému upozornění jistě těžko sbírali odvahu.

Svou roli jistě hrála špatná informovanost o tomto problému jak u mě, tak také u nich ledacos zkresloval, jako například tradova-né vyprávění o pověstných „blinkačkách“ a podobně.

Možná, že kdyby ke mně našel cestu člověk – léčený alkoholik, kterému bych důvěřoval, a který by vše uměl vysvětlit nějakou při-jatelnou formou, abych v sobě dokázal překonat strach i ostych, mohl jsem ke svému vlastnímu prospěchu podstoupit léčbu dříve. Problém by jistě nebyl vyřešen, ale byl by řešen, což je důležité.

Snažil jsem se spoléhat na svoji pevnou vůli, což byl nesmysl.

Podářilo se mi omezit konzumaci tvrdého alkoholu, postupně i vína, kdežto pivu jsem zůstával věrný v bláhové víře, že nezáleží tolik na naprosté abstinenci, ale na tom, jaký druh alko-holu se konzumuje. Vždyť já nic, já jenom nějaké to pivo, a to je přece tekutý chleba Čechů.

Velice zrádná představa, kterou se budu snažit každému potenci-onálnímu pacientovi zde vymlu-vit.

Tedy ne, co mi dala léčba u Apo-lináře, ale co mi vzala...

Celou zprávu si můžete přečíst na webových stránkách naší farnosti: www.letohrad.farnost.cz

ZÁNÍK CIVILIZACE?

Hraju si takovou hru: snažím se registrovat signály, které jsou pro mě dokladem, že naše euroamerická civilizace degeneruje a pozvolna zaniká. Že jsme ztratili pud sebe-záchovy a nejsme ochotni pro záchranu pří-rody a prostředí, ve kterém žijeme, nic obě-tovat, beru už jako samozřejmost. Už před drahným časem jsem chtěl zakládat stranu dobrovolné skromnosti, protože jediné taková by, podle mého soudu, zabránila ekolo-gické katastrofě. Už tehdy jsem ale věděl, že by nad ní tehdejší strana a vláda nejasala, a zároveň jsem tušil, že by ani v demokracii neměla na různých ustláno. Proto jsem trpce říkával, že budu té partaje předsedou a zá-roveň jediným členem.

Jedním z posledních výrazných signálů, které jsem zaregistroval, je prudký nárůst „singles“ – tedy jednotlivců, kteří se chystají žít sami. V Kodani a Berlíně tvoří už skoro padesát procent populace! Jejich počet stoupá i ve Španělsku a Řecku, kde býval kult rodiny tradičně silný. Pro jednotliváky se stavějí byty i domy, přizpůsobují kuchyňské spotře-biče a potraviny nabízejí v malých baleních. Takový solitér se nemusí s nikým o nic dělit, může jezdit na dovolené kdy, kam a s kým chce, nemusí vstávat k počůraným dětem ani ztrácet čas a nervy trapnými svatbami a následnými rozvody. Už několikrát jsem zaslechl z mladých úst budoucích singlů, že o děti a populační růst se postarají země třetí-ho světa. To je do mého registru přece signál jako hrom!

Nedávno jsem ve změti zpráv, které o našem zániku monitoruju, zaslechl jednu dojemnou od starostlivé, dosud neemancipované čes-ké mámy. Má upéct borůvkový koláč: syn ho má rád s tenkou vrstvou tvarohu a málo borůvek, snacha a tchyně taky s tvarohem, ale hodně borůvek. Tchán a nejstarší vnuk s borůvkami, ale bez tvarohu. Syn ho ovšem jí, jen je-li těsto z prášku, protože mu droždí smrdí, tchán s tchýní mají ale po prášku pále-ní žáhy. K tomu ještě polovina z nich ho chce vypečenější a ti druzí bledší, Pepa s Růžou vyžadují koláč s drobenkou a ti ostatní jí nesnášejí! Ubohá matka! Kam se hrabou sta-rosti vlády se státním rozpočtem!

Já, válečné dítě, které jí všechno, jsem zíral na ten problém jako u vytržení. A v duchu jsem si říkal, že ten náš zánik je vlastně vzru-šující dobrodružství.

*z knihy Jana Špáty
„Mezi světlem a tmou“*

Politik musí mluvit pravdu, bezohlednou. Nedovedeme-li mluvit pravdu sami sobě, ztratíme vše.

Jen někdy se musí pravda zamlčeti, když ji národ nesnese ... a vyčkat pravého oka-mžiku, ale pak ji říci bezohledně a to hned.

poslední slova prvorepublikového ministra financí Aloise Rašína před smrtí po atentátu

DOPISY ČTENÁŘŮ

KOLIK LIDÍ, TOLIK POHLEDŮ

Praha

Dne 19-20.2. se uskutečnil výlet do Prahy, kterého se účastnili jak jinak než Václavovci. Pro ty, kteří nechápou, vysvětlím. Václavovci = parta mladých lidí, které spojuje Václav Vacek.

Ale přejděme k tématu. Po chaotickém usazení do vlaku, které provázelo neustále přesouvání ve stylu „škatulata hejbejte se“, jsme se vydali na cestu. Cesta ubíhala příjemně v duchu konzumace prvních svačinek či zábavných historek.

Se zpožděním jsme se dostali do Prahy a vydali se do židovského muzea, kde jsme se účastnili velice zajímavé přednášky na téma: Vznik a vývoj státu Izrael. Mé velké díky patří paní průvodkyni, která přednáška ale i pak samotnou prohlídku doplňovala o své osobní dojmy nabyté nejenom dlouhodobým pobytem v Izraeli, ale i znalostí pražské židovské komunity. Pak následovala prohlídka Staronové a Pinkasovy synagogy, židovského hřbitova a výstavy o sv. Václavovi. Přes nedostatek kofeinu, který byl u některých velice znát, jsme se rozhodli ještě absolvovat dle mého názoru fantastickou výstavu věnovanou živoucí pochodní Janu Palachovi, který navždy rozsvítil plamen v našich srdcích. Nebo alespoň v mém rozhodně. Noc jsme strávili někteří u kamarádů, na ubytovnách nebo překvapivě v klášteře na Loretánském náměstí.

Druhý den jsme se po prohlídce Lorety vydali do Senátu. Mé politické ambice ještě vzrostly po prohlídce a besedě se senátorem Jaromírem Štětinou. Tento inteligentní a velice galantní člověk mě utvrdil v názoru, že by naše politika měla projít velkou očistou, protože vedle takto inteligentních lidí jakým on bezesporu je, nemají lidé spojování s korupcí, komunismem či jinými špínami co dělat. Ale to už odbíhám. Následovala prohlídka Staroměstské radnice včetně pražského podzemí, kterou nám věnoval Luděk Hegrlik, kterému patří naše veliké díky. A jako perličku po pražském podzemí jsme navštívili i pražské kanalizace. K nelibosti dívek a k velkému zadostiučinění chlapců jsme i tuto pro mne velice nechutnou část přežili všichni ve zdraví. Což by se ovšem zřejmě nestalo, pokud by se tam opravdu objevili předem avizovaní potkani. Zbytek volného času jsme strávili každý po svém. Panové zavítali do jedné líbezné pražské hospůdky a dámy nebo alespoň já, poseděly v kavárně. Doufám, že takových výletů bude více. To je výzva Václave.

Markéta Bartošová

Foto: Mgr. Michaela Horová

V Senátu

V pátek 20. února byla v Senátu Parlamentu ČR schválena novela zákona č. 245/2000 Sb., o státních svátcích, o ostatních svátcích, o významných dnech a o dnech pracovního klidu, ve znění zákonů č. 101/2004 Sb. a č. 129/2006 Sb. Předmětem návrhu bylo zavedení nového státního svátku, a to na Velký pátek. Mezi zasvěcenými však panují vážné obavy, že prezident republiky tento zákon nepodepíše a k dalšímu hlasování již nedojde. Při projednávání se totiž vyskytlo několik procedurálních nedostatků. Uvedu jen některé: Hlasování v Senátu nepředcházelo schválení návrhu Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR. Senát nebyl schopen se usnášet pro nedostatek přítomných senátorů. Přítomní senátoři nebyli řádně zvoleni (kromě dvou ani nebyli pro nedostatek věku volitelní) a nesložili slib senátora (což neplatí pro jediného účastníka hlasování). Kancelář Senátu nevypracovala senátní tisk návrhu a není tedy žádný písemný podklad ani oficiální znění schválené novely.

Další zákony již schváleny nebyly, protože se většina přítomných odebrala na toalety a po návratu pokračovali pouze v neformální debatě. Celá schůze musela být předčasně ukončena, protože do Jednacího sálu přišla na exkurzi jakási škola. Následovala tedy prohlídka Valdštejnského paláce (sídla Senátu) obohacená výkladem v danou chvíli toho nejpovolanějšího – z přítomných jediného řádně zvoleného senátora – Jaromíra Štětiny. Panu Štětinovi jeho posluchači pokládali otázky, na které on velmi ochotně odpovídal. Dozvěděli se tak něco o tom, jak jej práce senátora baví, podle čeho hlasuje, co si myslí o Lisabonské smlouvě, jak pokračují snahy o rozpuštění KSČM, jaká byla jeho novinářská práce ve válečných konfliktech a proč je přežil, proč skončil s prací válečného zpravodaje a další. Mnoho otázek však kvůli nedostatku času zůstalo zodpovězeno jen částečně, zevrubně nebo vůbec (ty nevyřčené). Naštěstí není všem dnům konec a rozprava s panem Štětinou se bude konat znovu, tentokrát v dubnu v malebném městečku v podhůří Orlických hor, v Letohradě.

Praha

Je to pěkné město. Ale žít bych tam nechtěl. Přesto jej čas od času rád navštívím – radši vlakem. Zatím poslední návštěva byla obzvláště vydařená. Aby ne, po celý čas (snad krom několika návštěv toalety) mi byla

nablízku má milá Kát'a a hlavní část návštěvy jsme uskutečnili společně s výpravou omladiny z naší farnosti. Na podobné akce máme dobré vzpomínky...

Když jsme s Kát'ou trochu nevyspalí – kdo by se také stihl vyspat, když se neusíná hned po večerníčku, vstává se před čtvrtou ráno, pak se zasněženým městem indiánským krokem spěchá na vlak, který má deset minut zpoždění, ale naštěstí je poloprázdný, takže není problém se v něm nasnídat a trochu vyspat – vylezli z pražského metra, zjistil jsem díky telefonnímu hovoru, že jsme jeli zbytečně brzy, neboť se změnil program a první prohlídka bude o hodinu a půl později. Toto zjištění nám náladu vůbec nezkažilo, možná ji i zlepšilo. Měli jsme totiž čas bloumat raní Prahou, projít se po zasněžených Starých zámeckých schodech, posedět v bistro a dělat další příjemná opatření proti zmrznutí.

Po deváté hodině jsme se dočkali první prohlídky, jejímž objektem byla Loreta. Pěkné, zajímavé, rychlé. Tak by se dala ve stručnosti popsat. Dostali jsme úkol navštívit ji ještě jednou a vše (například vousatou svatou Starostu) si pomalu projít a prohlédnout (k pečlivějšímu zkoumání je vhodná zejména klenotnice, v níž se mimo jiné nachází monstrance posázená více než šesti tisíci dvěma sty diamanty; toto číslo je nápadně podobné počtu obcí v ČR, ale nedomnívám se, že by to byl zhotovitelův záměr). V tu chvíli na to nebyl čas, neboť jsme spěchali na další prohlídku do Valdštejnského paláce. Po rozchodu a obědu nás čekala prohlídka Staroměstské radnice, kterou nám zařídil a zaplatil jeden úspěšný, štedrý a celkově skvělý člověk jménem Ludvík. Já to nebyl. Po drobné improvizaci na straně poskytovatele průvodcovských služeb nás Staroměstskou radnicí provedla a o poutavý a milý výklad obohatila jedna stará paní, která na radnici vypomáhá „ne vždy ráda, ale peníze jsou potřeba“. Viděli jsme tak orloj zezadu, zasedací síně, přízemí románských domů nacházející se od vrcholného středověku pod zemí, soutok pražských kanalizací z přelomu 19. a 20. století (ten jsme i cítili), výstavu figurálních maleb a ručně zhotovený model Prahy.

Pak už byl jen rozchod, který jsme s Kát'ou využili k návštěvě Paláce knih, o hodinu časnějšímu pokusu o sraz pod koněm a druhé návštěvě Paláce knih. Pak jsme se téměř všichni ve smluvený čas sešli pod koněm, přesunuli se na nádraží, počkali na poslední opozdilky a šťastni se navrátili do svých domovů.

Velký dík patří především Bohu. Pak taky jeho pomocníkům, kteří výlet zorganizovali a zúčastnili se jej. Mám na mysli zejména pana faráře Vacka a jeho pravou ruku Janu Kalouskovou (která se bohužel výletu nemohla zúčastnit), našeho staroměstskoradnického mecenáše, ochotného pana senátora Jaromíra Štětiny, koordinátora Pavla Bartoše a další osoby jakýmkoli způsobem se podílející na zdaru výše popsaného.

Ludvík Novotný

Máte chytré děti

S dvaceti studenty jsme si udělali pouť do Prahy. Potěšily mě jejich zasvěcené otázky při přednášce o historii židů a moderním státě Izrael ve Vzdělávacím středisku židovského muzea. Paní přednášející nás provedla dvěma synagógami a židovským hřbitovem.

Od výstavy o sv. Václavu v Anežském klášteře jsem čekal větší úroveň. Ale něco nám připomněla. Křesťanská kultura nesla úctyhodné ovoce.

Díky přemyslovské princezně Anežce jsme už v 13. století měli v Praze nemocnici. Kterápak země na východ od nás se může něčím podobným pochlubit?

Ve františkánském klášteře jsme viděli dosud nepublikované fotografie o Janu Palachovi.

Presbytář kostela P. Marie Sněžné byl nejvyšší gotickou stavbou v Praze. Loď kostela nebyla nikdy dostavěna. Naši předkové ve středověku měli obrovské vize.

Večer si mládež vybrala protiviválečný film „Valčík s Bašírem“. Naštěstí animovaný. Připomněl veliký masakr muslimských Arabů, který byl pomstou arabských křesťanských milicí za atentát na libanonského křesťanského presidenta.

Přespat u samých Hradčan ve starém kapucinském klášteře na Loretánském náměstí bylo příjemné (navíc laciné).

Kapucinský kostel, který tak rád maloval Jan Zrzavý, byl zavřený. Na prohlídku Lorety a jedinečné zlatnické práce v loretánské pokladnici jsme měli málo času. Příště. Děvčata si pochvalovala vás - své rodiče, že se už nemusejí před nuceným sňatkem bránit plnovousem a tátové neposlušnost svých dcer už netrestají ukřižováním jako svatou Starostu.

Sušenou jeptišku – ctihodnou Matku Elektu, jsme neviděli – karmelitánský kostel byl také zavřený, ale důležitější je vědět, že tato Italka významně ovlivnila naši barokní poezii. Velikým zážitkem pro nás bylo setkání s panem senátorem Jaromírem Štětinou. Ukázal nám prostory Senátu ve Valdštejnském paláci a jak se v Senátu jedná. Jmenoval nás senátory, abychom s ním projednali návrh prohlásit Velký pátek za statní svátek. Jednání nebylo jednoduché, někteří naši senátoři byli proti, opozice mimo jiné namítala, že studenti mají v tento den prázdniny a v případě pracovního volna by mělo studenstvo doma rodičovský dohled.

Nakonec byl ale nový státní svátek schválen poměrem 16:9 hlasů. Pan Štětina pak odpovídal na dotazy o jeho pobytech válečného zpravodaje ve dvaceti válkách. O politice a Evropské unii. Po půl druhé hodině musel skončit.

Máme od něj příslibenou přednášku na 19. dubna v Letohradě. Připravte si na něj dotazy. Mluví jasně, je to přímý chlap a něco v životě viděl a zažil.

Všimli jsme si, že poslanci a senátoři reagují na hospodářskou krizi a šetří. Káva v automatu je za 6 Kč. Některé naše studentky ochutnaly, zda není třeba slabší. Nebyla.

KNIHA, CO STOJÍ ZA PŘEČTENÍ

T. Halík – Dotkni se ran

Jarní prázdniny mně místo lyžovačky zpestřilo nachlazení, a tak jsem mohla v klidu dočíst výše uvedenou knihu, kterou jsem dostala k Vánocům a meditoval nad tím, co mě v ní oslovilo.

Ty, co se podobně jako já, trochu obávají cizími výrazy nasyceného jazyka tohoto pražského intelektuála, mohu ujistit, že v tomto díle to opravdu neruší a nebrzdí porozumění. Velmi silně na mě zapůsobila jeho „spiritualita nelhostejnosti“, tak zní podtitul knihy. Nelhostejnosti k zraněním svým i druhých. Asi neobjevnější a nejvýstižnější pro mě byla kapitola nazvaná Těla, která přímo odkrývá nebezpečí ztráty úcty k člověku, životu s jeho přesázností.

Halíkovy úvahy, soudím, jsou nejen aktuální, ale v mnohém i prorocké.

Ukázka:

Nemám právo vyznávat Boha, pokud nevezmu vážně bolest svých bližních. Víra, která by chtěla zavírat oči před utrpením lidí, je iluze.

Můj Bůh je zraněný Bůh.

Bůh – jak nás učí naše víra – stvořil každého z nás jako nezastupitelný originál, a to asi nikoli jen z pouhé vášně tvůrce či shromáždovatele kuriozit, nýbrž proto, že někoho právě takového potřeboval pro svůj svět, především pro druhé lidi.

Lenka Venclová

Staroměstskou radnici nás z vrchu až do podzemí provedla výborná průvodkyně. Mnoho věcí nám podrobně vysvětlila. Nevěděli jsme, mimo jiné, že na začátku 19. století jsme měli po Kolině nad Rýnem nejlepší kanalizaci v Evropě.

Upoutala nás velice zajímavá výstava „Výchova obrazem“. Na výtvarných akademích se už řadu let neučila figurální malba. Studenti většinou kreslili jen abstraktní obrazy. Řada profesorů to chce změnit a výstava na Staroměstské radnici ukazovala velkou řadu figurálních obrazů a několik soch. Mezi obrazy bylo několik citátů J.A. Komenského:

„Člověk vycvičený rozumem a uměním, ale bez mravnosti, podobá se zlaté pochvě, v které drží olověný meč.“

„Semena nejsou ještě plody.“

„Teorie zůstane teorií, pokud nepřikročíme k činu.“

„Existují věci nepoznané, ale ne nepoznatelné.“

„Kde se ničemu nevyučuje, tam se ničemu nenaučíš.“

„Ne ze souhlasu,

ale z pochybností se rodí pokrok.“

„Má-li se člověk stát člověkem,

musí se vzdělávat.“

Ještě jsme stihli výstavu fotografií několika významných architektonických staveb z řady zemí postavených z betonu, s různě upraveným povrchem. /v

Foto: Michaela Horová

Biskup Richard Williamson, popírající šoa, vyvolal velké pobouření veřejnosti.

Jeho nedávná omluva byla trapná. Pouze prohlásil, že „svých slov lituje a kdyby věděl předem, jaké škody a bolest způsobí církvi, jakož i pozůstalým a příbuzným obětí vystavených nespravedlnosti Třetí říše, nikdy by je nevysovlil.“

Přetiskujeme dopis, který nám poslal pan Pavel Fišer, velvyslanec v Paříži.

Milí přátelé, včera jsem našel v deníku glosu, která mě jaksi vysvobodila z pocitu jisté trapnosti. Jejím autorem je každodenní komentátor dění, spisovatel Robert Solé. Posílám překlad horkou jehlou.

Z Paříže zdraví Pavel Fischer

JE TO JENOM LAIK

Integrstický biskup Richard Williamson žádá „Boha o odpuštění za všechny duše“, které zranil svým negacinstickým prohlášením. Tento prelát lituje, že způsobil bolest „především církvi, ale také těm, kteří přežili, i rodinám obětí, které byly vystaveny nespravedlností z III. Říše“.

To jsou tedy silná slova. Určitě vyzněla silněji, než byl původní úmysl Monsignora Williamsona. Tento prelát chtěl mluvit o nezdvořilostech, o nevychovanosti nebo o pošťuchování, kterých se nacisté dopustili, třeba vůči Židům. Ale stane se. V horečnatém zpytování, v úzkostném hledání cesty k obrácení a v hrůze z věčného trestu člověku někdy opravdu ujede silný výraz.

Monsignor Williamson zdůrazňuje, že svými slovy chtěl jen „vyjádřit názor ne-historika“. Má pravdu. Je třeba nejméně doktorátu z historie, aby jeden věděl, že existovaly plynové komory. A nejméně deseti let studia fyziky a chemie, aby nedocházelo k záměně mezi nacistickými stavbami a čtenářskými salony či zahradními skleníky.

Tento nehistorik, tento laik je jenom teologem. Pečuje o „duše“, které mu mohou důvěřovat. Umí poradit, aby se neztrácely a nespletly si bránu pekelnou od brány nebeské.

Robert Solé, Le Monde 28.2. 2009

RODINA

ČTEME, ČTEME POHÁDKU...

Jak u dětí rozvíjet pozitivní vztah ke knihám

Motivace ke čtení může být různá. Někdo jen hledá informace k určitému tématu a jiné než naučné knihy ho nebaví. Většina lidí má ale ráda příběhy, ať již odpočinkové detektivky, „růžovou knihovnu“ nebo klasické autory. Jsou i tací vášniví čtenáři, kteří přečtou od první do poslední strany s požitkem vše, co se jim dostane do ruky. Domnívám se proto, že ve čtení může najít potěšení téměř každý, jen je potřeba najít právě ten svůj důvod proč číst a literaturu, která mu vyhovuje.

Radost ze čtení

Potěšení je totiž to, oč v první řadě běží. Rozvoj slovní zásoby, plynulé vyjadřování, rozšíření obzorů i schopnost analyzovat text a zpracovávat nové informace, to vše jsou jen vedlejší bonusy krásných okamžiků relaxace, kdy venku prší a my si můžeme zalézt s knihou nebo časopisem do oblíbeného křesla. A kdo by nechtěl podobnou užitečnou radost zprostředkovat i svým potomkům. Čtení není jen poznání. Potěšení vychází hlavně ze zapojení fantazie, emocí a vzpomínek, které příběh vyvolá. Někdy v něm najdeme i odpověď na nevyřešené otázky a lepší poznání sebe sama. Právě propojení s fantazií a emocemi dělá čtení zábavné. Asi nejčastějším důvodem lidí, kteří nikdy nenašli cestu ke knihám, je právě neschopnost povznést se nad běžný život a své problémy, své myšlenky, fantazii a emoce „dát do služeb“ příběhu. Nebo je to spíše neschopnost sledovat příběh? Předškolní věk je obdobím, kdy fantazie dětí pracuje nejvíce, milují pohádky a své emoce prožívají naplno. Nečekejte proto, až se dítě naučí číst samo, ale začněte mu zprostředkovávat kouzelné příběhy právě teď!

Cesta ke knížce

Předškolák je již schopen se po určité dobu soustředit na konkrétní činnost. Tato doba závisí i na tom, nakolik je pro něj činnost zábavná. Pozornost se nedá vynutit. Je ale možno ji trénovat a postupně dítě navykat na delší a složitější celky. Již batolata mají v oblíbě říkanky a básničky, mladší předškolák chápe kratší příběhy. Postupně přidávejte na délce i zápletkách. Čtyř- až pětileté dítě již zpravidla nemá problém udržet pozornost po celou dobu vyprávění klasické pohádky. To ale automaticky neznamená, že ho zaujmou knížky. Příběhy vymyšlené a vyprávěné maminkou bývají jednodušší na pochopení a lépe šité na úroveň a zkušenosti dítě-

te. Jsou pro něj proto zpočátku zajímavější a stravitelnější. Na čtené pohádky proto přecházíme postupně. Výhodou čtených pohádek jsou především obrázky, které maminka při vyprávění z mysli nevyčaruje. Děti se rády na čtení i „podílejí“: sami si vyberou knížku a v ní pohádku, rády ji při čtení drží a obracejí stránky.

Kromě toho, je-li pohádka čtená, může se čtenář více soustředit na intonaci a melodičnost (než na vymyšlení děje), měnit hlas a používat gesta a grimasy, což děti zpravidla ocení. Velmi dobře vnímají uklidňující tón a plynulost předčítání. Když začnou lépe rozumět složitějšímu ději, začnou preferovat čtené pohádky před vyprávěnými.

Zpočátku pravděpodobně budete mít pocit, že vaše dítě je konzervativní a bude vás udivovat, že chce číst stále dokola z jedné knížky a nelépe stále stejnou pohádku. Já jsem prý jako dítě chtěla číst jen pohádku o rozbitém

s delším dějem, čtené po kapitolách. Velmi populární jsou knížky pohádek z večerníčků, Králicí z klobouku, Vila Amálka nebo Malá čarodějnice. Moje (pravda, omezená) zkušenost říká, že už předškolní děti často projevují ve výběru knih obdivuhodnou dávku vkusu. Přeslazené a přehnaně barevné knihy s kýčovitými ilustracemi často nezapadají do jejich obrazu světa, a proto raději sáhnou po mnohem skromnějších, ale i z našeho pohledu hodnotnějších knížkách z dob našeho dětství. Mou dcerku, stejně jako dříve mě, provází dětstvím již notně ohmataný, ale stále zachovalý Hrubínův Špalíček veršů a pohádek. Pokud ale vaše děti preferují něco zcela jiného než vy, ponechejte jim alespoň částečně možnost výběru. Jde přece v první řadě o to, aby se knížka líbila jim.

Pokud máte pocit, že dítěti knížky nic neříkají, zkuste vybrat (nejlépe za jeho asistence) nějakou z jiného soudku. Aktivní děti,

kteří před posloucháním příběhu preferují činnost, možná najdou cestu ke knížkám přes takové, které jim umožní propojit sezení nad knížkou s činností. Tedy knížky, do nichž se smí i malovat, vlepovat samolepky, vystřihovat nebo které nabízejí hádanky a aktivity. I zde by ale nemělo jít pouze o vybarvování obrázků, ale mělo by se pojit s nějakým příběhem. Oblíbené jsou i knížky s pohádkou, jejíž obrázky tvoří vyjímavé puzzle.

Jablko nepadá...

Nejvíce věci se děti neučí systematicky. Ale spíše tím, co vidí kolem sebe. Mají tendenci přejímat především postoje a zvyky rodičů. Jste-li sami čtenáři a knihovna je jednou z dominant vaší domácnosti, vaše dítě tento zvyk zřejmě napodobí. Je také moudré si s potomkem povídat o tom, co jste četli jako děti a jaké pohádky se vám nejvíce líbily.

Od rodičů, u nichž jsou knihy v úctě, se dítě zcela samozřejmě naučí ještě jednu důležitou věc. A to, že knihy nejsou na hraní, neníčí se, netrhají a nekreslí se do nich, nejsou-li k tomu určené. Už předškolák dokáže pochopit, že kniha je svým způsobem vzácnost, ke které se má chovat s citem, neházet s ní a uklízet ji na své místo.

Přes všechno, co jsem napsala, ani geny, výchova či váš vlastní příklad nejsou všemocné. Je možné, že zrovna vaše dítě lásku ke knihám nezdědí ani neodkouká. Pravděpodobně vás to nepotěší, ale určitě to nepovažujte za své rodičovské selhání. Každý člověk je individualita a má právo na svůj názor. Možná někdy později, v pubertě nebo až v dospělosti si svou cestu ke knihám najde. Pokud ne, bude si muset sám najít jiný způsob, jak svůj život obohatit.

Děti a my 5/2008

Mgr. Kateřina Lipinská, psycholožka

Foto: Mgr. Barbora Radová

domečku. Moje dcerka zase dlouho vyžadovala nejčastěji Hrnečku, vaň! Je to poměrně běžný vývoj, dítě se totiž u známého textu nemusí tolik soustředit na děj a může si vychutnat atmosféru předčítání i pocit, že ví, co bude dál. Určitě se nebojte, že by u tohoto omezení zůstalo.

Vyber si sám!

V dnešní záplavě nejrůznějších dětských knížek jsou rodiče často na rozpacích, jaké knížky vlastně dětem vybrat. V začátcích jsou nejvhodnější vedle různých rýmováček krátké povídky a pohádky. Podaří-li se vám najít knížku s pohádkami, které jsou prokládané říkankami (například Budulínku, dej mi hrášku...), určitě po ní sáhněte. Říkanek v pohádce činí děj pro dítě jednodušší a poutavější.

V knihovničce předškoláka by také nemělo chybět několik knížek klasických pohádek. Starší předškolák už „zvládně“ knížky

CHLAPSKÁ MODLITBA MÁ ÚPLNĚ JINÝ ROZMĚR

rozhovor z časopisu „Rodinný život“ 1/09

Na začátek tě poprosím, abys krátce představil sebe i svou rodinu.

Jmenuji se Honza Šlachta. Je mi 47 let a jsem šťastně ženatý se svou ženou Janou. Brali jsme se před 23 lety. Bylo to ještě za totality a tehdy se musely svatby hlásit půl roku dopředu. Nejbližší termín byl 28. září a my jsme ani nepřemýšleli moc o tom, že je to na svatého Václava. Ta sobota na to tak nějak připadla, takže jsme to odkývli. Ale měsíc před svatbou jsme zjistili, že je to pracovní sobota a naši příbuzní si museli vzít dovolenou. Ale Pán Bůh má úžasný smysl pro humor a je velkorosý, protože hned po revoluci zavedli 28. září jako státní svátek. Takže my vždy, když slavíme s ženou výročí, máme den volna. Za tu jednu pracovní sobotu nám to Pán Bůh mnohonásobně vrátil. Po svatbě jsme chtěli mít samozřejmě děti, jako každá rodina, ale nepřicházely tou přirozenou cestou. A tak po nějakém čase, ve kterém jsme potřebovali dozrát a říct to své svobodné ano, jsme postupně přijali 4 děti – 2 chlapce a 2 děvčata. Bydlíme v Brně-Žabovřeskách, v domečku po Janině babičce z roku 1880. Strávili jsme hodně času jeho opravou. Tak jsme se s Janou poznali nejen při těch aktivitách příjemných, jako chození do divadla, do kina, na procházky a tak, ale také při práci, kdy jsme spolu míchali maltu, stavěli zdi... Myslím si, že to pro nás na začátku vztahu byl důležitý vklad, že jsme se mohli poznat i zpacení, rozčuchání a třeba i naštvání.

V současnosti pracuji jako veterinární technik na klinice chorob přežvýkavců při VFU v Brně. Můj koníček je chov anglických kokršpanělů a taky rád chodím do lesa na houby.

Jak podle tebe vypadá zralý muž? Jak bys ho charakterizoval?

Zralý muž... trochu o něm zpívá Nohavica v jedné písničce – až budu starým mužem, budu dělat to a to. Zralý muž je na cestě k dokonalé svobodě, zralý muž je ten, který už ví, za co je dobré bojovat, kde vynaložit úsilí a sílu a co už je dobré nechat, co už nezměníme. Celá cesta muže by měla vést k takovému spočinutí v pokoji, v klidu. Zralý muž už ví... ten už nemusí o nic usilovat. Je svobodný a je na něm vidět radost, klid, pohoda. Někdy se stane, že se setkáme s člověkem, který toho zdánlivě neřekne mnoho, ale my najednou cítíme, že právě to jsme potřebovali slyšet. Je to člověk, který je osvobozený od všech falešných představ, svázaností. Já samozřejmě ještě zdaleka nejsem zralým mužem a cítím, že jsem na cestě, ale hrozně rád bych jednou tím zralým, moudrým člověkem byl. Richard Rohr píše, že je to svatý blázen. To znamená, že už se dokáže usmívat i nad sluníčkem, které se odráží v kaluži, nad rozbitým hrnkem, nad sedmikráskou a nad veverkou, která skáče z jedné koruny stromu na druhou. Dokáže

si jí všimnout, dokáže to všechno vnímat. Už má svůj klid, je mimo ten chaos a mimo výkon, na který je zaměřený mladý člověk.

Myslíš si, že zralý muž potřebuje duchovní život? V jaké formě?

Pro věřícího muže je duchovní život neodmyslitelný. Stavět na něčem jiném než na osobním vztahu s Bohem je stavbou domu na písku. Každá forma, která nám v tom pomáhá, je dobrá. Někdo potřebuje být sám ve svém pokojíku, jiný ve společnosti nebo v chrámě před svatostánkem. Mně osobně pomáhá toulat se s Bohem přírodou a tam si s ním povídat. Přesto si myslím, že je hrozně důležité čas od času vyjít na poušť, vejít do samoty, do ticha, abych uslyšel to, co v tom rachotu a hlomozu všedního dne nemůžu zaslechnout. Je třeba se čas od času zastavit, znovu si uvědomit, odkud a kam jdu, čeho vlastně v životě chci dosáhnout, čemu vlastně věřím. K tomu jsou dobrá duchovní cvičení.

Jaké jsou pro tebe vzory mužství?

Ted' zrovna jsme na setkání chlapů a vyprávíme si o tom, co je vzorem mužství a kdo je vzorem mužství, a těžko je hledáme ve svém okolí, což je škoda. Bylo by dobré, kdyby to byl třeba právě táta, děd nebo někdo blízký. Často hledíme někam do daleké minulosti a hledáme muže, který by splňoval všechny ty archetypy, které by měl správný muž v sobě mít: krále, mudrce, bojovníka, milovníka – a tak jsme se dostali k sv. Václavovi. Ale musím říct, že už dnes mám kolem sebe přátele, kteří jsou nositeli toho pravého mužství. Mají v sobě tu správnou odvahu i k oběti a k sebezáporu, na druhou stranu je v nich velká moudrost a cit. Dokážou se radovat, ale dokážou i plakat. Pláč i smích jsou hodně důležité. Nakonec na těch tričkách, která chlapi nosí s posvátným křížem na prsou, je na zádech napsáno, že mladý muž, který neumí plakat, je barbar, a starý muž, který se nedokáže smát, je chudák. Tak si myslím, že to je to, co potřebujeme.

Můžeš mi říct, jakým vývojem procházelo tvé vlastní mužství a co ti na tvé cestě pomáhalo?

Hrozně moc mi pomohlo právě to, že jsme

se začali s chlapama takto scházet, že to bylo vyjít na novou cestu, která byla pro nás do té doby neznámá. Měli jsme mnoho různých společenství: modlitební, v kostele, při farnosti a už skoro 15 let společenství manželů. Ale to chlapské společenství má svá specifika, která jsou nenahraditelná, a ta chlapská modlitba má zase úplně jiný rozměr. Následně potom iniciací, kterou jsem prošel, a všemi semináři předtím jsem si uvědomil, že jsem opravdu potřeboval to potvrzení, zakusit to, že jsem muž. Že to ve mně bylo nějak zazděné, potlačené, a teprve když jsme o tom začali mluvit, tak jsem zjišťoval, že některé ty archetypy v sobě mám úplně přirozeně a o některé že musím nějakým způsobem bojovat a usilovat. Takže i tady cítím, že vlastně jsem na cestě ke svému mužství, ale právě setkávání chlapů, povídání si, modlení se, zažívání spolu něčeho chlapského mi v tomto směru hodně pomohlo a posunulo dopředu. Celé setkávání chlapů vzniklo na podhoubí manželských setkání, kde je to hodně o vztahu mezi mužem a ženou a o sdílení a vyjadřování svých pocitů a je tam hodně ta ženská stránka duše, je tam milovník a jeho soucit, taky mudrc, ale trochu tam právě chyběl ten bojovník a král. Chlapi, co jezdili na manželáky, se jednou setkali a vyjeli spolu – taková chlapská jízda – a najednou zakusili něco úplně nového. Řekli si, že by to byla škoda, kdyby se to odehrávalo třeba jen jednou za rok nebo občas, byla tam taková potřeba, touha, aby se toto uskutečňovalo pravidelně.

Mluvil jsi už o svém vlastním mužství. Zajímalo by mě, jestli se ti daří – a jakým způsobem – to mužství probouzet a rozvíjet u svých synů?

S mými syny je to vlastně těžší, protože když jsem se začal tímto zabývat a hledat svoji cestu, tak mezitím už byli kluci do factu dospělí a ten jeden z těch kluků, na rozdíl ode mě, měl v sobě jen toho bojovníka, takového toho chlapa, který byl orientován hodně na výkon, na zdolávání překážek, na bolest, on se totiž věnuje boxu. Je to takový ten gladiátor v koloseu. Bohužel mu naopak chybí ženská složka – soucit, ohled na druhé... Svým životem a svým přístupem se snažím jim toto všechno ukazovat a chovat se tak k nim, ale to je asi tak všechno, co v tuto chvíli můžu pro ně udělat. Když byli kluci malí, tak jsme spolu chodili do přírody, objevovali jsme spolu její krásy. A když byli větší, koupil jsem házečí nože a házeli jsme, stříleli jsme lukem. Snažil jsem se v nich netlumit tu přirozenost mužského bojovníka. Některé maminky nechtějí koupit svému klukovi pušku nebo kapslovku, protože mají strach, že se v nich bude vyvíjet něco negativního. Ale já si myslím, že to ke klukovi patří. Tak jako holky, které si už odmalička hrají s panenkami, kočárky, už simulují přebalování a starostlivost o rodinu, tak stejně ten kluk potřebuje umět bojovat a rozvíjet to, že se musí postarat o rodinu a že se musí za ni obětovat, zastat se jí i něco ulovit, na tom

vlastně dřív byla rodina závislá. Že je to právě ten chlap, který by měl být štítem pro svou rodinu a být ochráncem.

Co si myslíš o situaci současných mužů? Jaké jsou jejich největší starosti a úskalí? A na druhou stranu – jaké jsou jejich výzvy a přednosti?

Myslím, že dnešní muži, protože jim chyběly dobré vzory, jsou ze své role trochu rozpačití a jakoby hledají své místo v životě a často sklouzávají k něčemu, co není to pravé. Dnešní muži jsou hodně hnaní na výkon, žijí stále ve strachu, že přijdou o zaměstnání, že neuživí svoji rodinu, že nebudou moct naplnit to, po čem touží a co si předsevzali, a tak často dělají i proti své vůli to, co sami nechťejí – třeba tráví hodně času v práci. Potom jim už nezbyvá dostatek času ani sil být se svojí ženou a být se svými dětmi. Ale cítím, že to hnutí chlapů, které tady vlastně nějakým způsobem spontánně vzniklo, se dotýká čím dál širšího okruhu chlapů a že čím dál víc jich na takové akce jezdí. Cítím, že spousta chlapů má v sobě i hluboká zranění. Je hrozně důležité, aby v sobě našli pokoj, aby našli uzdravení své duše a mohli začít znovu.

Byla tu řeč o aktivitách chlapů. Já vím, že se na nich také podílíš, můžeš nám k tomu něco říct?

Miloš Vyleťal, který už několik let předtím pořádal vikendy pro muže, mě jednou oslovil, jestli bych se nechťel na těch vikendech spolupodílet s ním. Je to asi pět let, co jsme tyto vikendy začali dělat spolu. Děláme cyklus čtyř vikendů, které na sebe volně navazují: Cesta divokého muže, Čtyři mužské archetypy, Čtyři dohody a všechno je završeno vikendem na téma Posvátný kruh kříže. To je právě ten kříž, který se objevuje na těch tričkách. Mimo tento cyklus jsou to ještě témata Otcovství či Vztahu mezi partnery. Vnímám, že tato služba mě obohacuje a zároveň mi dává nové podněty a sílu v tom nadále pokračovat. Máme radost z toho, že můžeme pomáhat chlapům osvobozovat se od falešných představ a předsudků, že se můžeme společně s nimi modlit, sdílet a radovat se. Těchto vikendů se pravidelně zúčastňuje v průměru padesát chlapů.

Jaké další aktivity zajišťuje tohle chlapecké hnutí?

Těch společenství už dneska existuje mnoho po celé republice, kde se chlapi v malých skupinkách schází minimálně jednou za měsíc, ale většinou jednou za 14 dní, ať je to v Brně, v Praze, v Liberci, v Olomouci, ... nakonec už i na různých dědkách se dneska chlapi schází k tomu, aby společně zažívali své mužství a společně se povzbuzovali. Vždycky alespoň jednou za rok je celostátní setkání chlapů, kde se všichni tito chlapi mají možnost setkat, kde je pestrý program. Vstupují do toho i kněží, kteří se věnují mužské spiritualitě a kteří rozumí mužům. Myslím si,

že to má i své nezaměnitelné kouzlo. Je tam mše svatá, která je jenom pro chlapy, a když v jejím závěru zaznívá z těch mužských hrdel „Svatý Václave, vévodo české země“, tak často, alespoň mně osobně, při tom běhá mráz po zádech. Je to takový chorál, při kterém člověk jakoby ztrácí strach a byl by asi ochoten jít do boje společně s těmi ostatními chlapama, protože vidí, že sám neznámá nic, ale že v tom společenství je velká síla, tam nejsme sami. Vrcholem těchto setkávání je právě iniciace, která probíhá jednou ročně a je to takový ten první stupeň na cestě k opravdovému mužství, k proměně v muže. Je to nový začátek, alespoň pro mě to tak bylo.

A co tvoje žena, jak tyto tvoje aktivity přijímá, a co naopak tyto aktivity přináší do vašeho manželství?

Moje žena mě v tom podporuje a žehná mi, což je pro mě důležité. Na tato společenství a akce mě dokonce někdy sama vyhání, když se mi nechce. Protože ví, že když já budu v pohodě, tak potom můžu tu pohodu přenášet i domů. Je to takové úsměvné, ale když se na začátku vikendů pro chlapy s Milošem

Foto: Jiří Chaloupka

ptáme, jak se tam chlapi dostali, tak se nestydí a většina třeba řekne, že je tam vyslaly jejich manželky. To je skvělé, protože kdyby muž do toho společenství od rodiny utíkal, protože mu v té rodině něco chybí, tak by to byl útěk a nebylo by to pozeňnané. Bylo krásné, když jsem odjížděl zrovna na tento vikend, tak se se mnou spojil jeden muž, který na žádném vikendu ani na společenství předtím nikde nikdy nebyl, a teď mi volal, jestli by mohl jet se mnou. Když potom u nás zvonil a já jsem otevřel dveře, tak jsem se až lekl, protože vedle něho stála i jeho žena a dva malí kluci. On ale samozřejmě pochopil správně, že tam nepojedou s ním, ale doprovázeli ho až k našemu domu. Žena ho ještě objala, kluci se na něho pověsili a bylo to takové dojemné, až jsem měl slzy v očích. Na jeho ženě bylo vidět, že mu to hodně pře-

je. Důležité je, aby žena poznala, když se vrátime, že to mělo smysl, že se něco událo, že se chováme třeba i k ní a k dětem jinak.

Co bys na závěr vzkázal čtenářům časopisu Rodinný život?

Myslím, že zdravou rodinu tvoří zdravé ženy, zdraví chlapi, zdravé děti a že všechno, co tomu napomáhá, je dobré. Já věřím, že chlapi, kteří si tento časopis přečtou a ještě váhají, dostanou po tomto našem rozhovoru odvahy se nějaké takové akce zúčastnit. Tak bych je chtěl povzbudit, ať se na tuto cestu, pro ně možná do neznáma, vydají. Chťel bych jim slíbit, že toho určitě nebudou litovat ani oni, ani jejich rodiny.

připravil Laco Švec

K přípravě na bohoslužby o nedělích a svátcích

sobota 14. 3.	18 h. Lukavice
neděle 15. 3.	3. postní
7.15 h. Letohrad	Ex 20,1-17
8.45 h. Mistrovice	Ž 19
10.15 h. Orlice	1 Kor 1,22-25 J 2,13-25
sobota 21. 3.	18 h. Mistrovice
neděle 22. 3.	4. postní
7.15 h. Letohrad	2 Kron 36,14-23
8.45 h. Mistrovice	Ž 137
10.15 h. Orlice	Ef 2,4-10 J 3,14-21
sobota 28. 3.	18 h. Lukavice
neděle 29. 3.	5. postní
7.15 h. Letohrad	Jer 31,31-34
8.45 h. Lukavice	Ž 51
10.15 h. Orlice	Žid 5,7-9 J 12,20-33
sobota 4. 4.	19 h. Mistrovice
neděle 5. 4.	Květná
<i>diecézní sbírka na Plošně pojištění (1)</i>	
7.15 h. Letohrad	Iz 50,4-7
8.45 h. Lukavice	Ž 22
10.15 h. Orlice	Flp 2,6-11 Mk 14,1 – 15,47
15.00 h. Letohrad	– bohoslužba pokání

Zelený čtvrtek 18 h. Letohrad
Velký pátek 14 h. Letohrad - setkání s dětmi
18 h. Letohrad

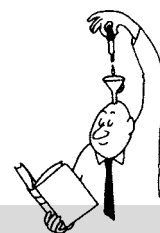
neděle 12. 4. Slavnost ZMRTVÝCHVSTÁNÍ PÁNĚ

5.00 h. Orlice
6.30 h. mše po bohoslužbě společná snídaně v Orlovně

10.15 h. Letohrad

Pondělí velikonoční

7.15 h. Letohrad
8.45 h. Mistrovice
10.15 h. Lukavice

Okénko do farnosti - Vydavatel Farnost sv. Václava v Letohradě

Adresa redakce: Václavské náměstí 57, 561 51 Letohrad • Redakce: Iva Marková, Miloslava Šejvlová, Václav Vacek, jazyková úprava Jana Kalousková, e-mail: ivamarkova@tiscali.cz • digitální podobu naleznete na www.letohrad.farnost.cz
Rejstříkové č. MK ČR E 12797 • Sazba: JPG, Tisk: Grantis s.r.o. tel. 465 525 741